

BRIAN HERBERT & KEVIN J. ANDERSON

DUNE:
MAKİNELERİN SEFERİ

Çeviren
Zeliha İyidoğan Babayığit

*Frank Herbert'in mirasının korunmasında
bize yardım ettikleri için sevgi ve minnetle,
Dune evrenindeki yol arkadaşlarımız
PENNY ve RON MERRITT'a...*

TEŞEKKÜRLER

Bu kitabın taslağını bitirdiğimizde iş daha yeni başlamıştı.

Pat LoBrutto ve Carolyn Caughey editörlük dehalarını gösterip sayısız tekrarda bize rehberlik ederek bu son versiyonun ortaya çıkmasındaki gerekli ayarlamaları yaptılar. Trident Media Group'daki telif hakları temsilcilerimiz Robert Gottlieb ve Matt Bialer, bu proje konusunda en başından beri destekleyici ve coşkuluydular. Tor Books'tan Tom Doherty, Linda Quinton, Jennifer Marcus, Heather Drucker ve Paul Stevens ile Hodder & Stoughton'dan Julie Crisp, coşkularının bir an bile zayıflamasına izin vermeyerek tüm üretim ve tanıtım meselelerinin yolunda gitmesine yardımcı oldular.

Her zaman olduğu gibi, tam gaz çalışma hızı karşısında tutarlılığı sürdürmek için düzinelerce mikro-kaseti çözüp düzeltmeler yapmak uğruna yorulmak bilmeksizin çalışan WordFire Inc.'den Catherine Sidor'a,

Test okuru ve kobay olarak hizmet eden ve bize samimi tepkilerini gösterip ilave sahneler önerisinde bulunarak kitabı daha güçlü kılmamıza yardım eden Diane E. Jones'a,

Enerji, konsantrasyon, öğüt ve eleştirilerle (her zaman sevgiyle tavllanmış) dolu sayısız saatini bize feda edip “yeterince iyi” sözcüğünün dağarcığına girmesine asla izin vermeyen Rebecca Moesta Anderson'a,

Önceden tahmin edilemeyen yazar gereksinimleriyle karşılaştığında her zamanki gibi desteğini, sabrını ve anlayışını esirgemeyen Jan Herbert'a,

Bize “Kılıçustası” ilhamını veren Javier Barriopedro ve Christian Gossett’e,
Son taslağı büyük bir titizlikle okuyup tutarsızlıklardan kaçınmamıza yardımcı olan Dr. Attila Torkos’a,
Bize sundukları gayretli destek ve Frank Herbert’in vizyonunun korunmasında gösterdikleri güven için Penny ve Ron Merritt, David Merritt, Byron Merritt, Julie Herbert, Robert Merritt, Kimberly Herbert, Margaux Herbert ve Theresa Shackelford’un da dahil olduğu Herbert Limitet Şirketi’ne,
Beverly Herbert’in neredeyse kırk sene boyunca verdiği destek ve kendini adayış olmasaydı, Frank Herbert keşfetmemiz için böylesine büyük ve büyüleyici bir evreni yaratamazdı; ikisine de çok şey borçluyuz.

GİRİŞ

Tarihçiler çok uzun bir geçmişin tortularını taşıyan mesajlar üzerinde hemfikir olmazlar.

Kişi tarihin derinliklerine –o fazlasıyla kadim ve kaotik zamanlara!– daldıkça, çok daha fazla sayıda olgu akışkan hâle gelir ve hikâyeler de çelişkili olmaya başlar. Zamanın okyanusunun ve yanılabilir belleklerin içinde gerçek kahramanlar başkalaşım geçirerek arketiplere dönüşür; savaşlar gerçekte olduklarından çok daha önemli hâle gelir. Efsanelerin ve gerçeklerin uzlaşması zordur.

Cihadın İlk Resmi Tarihçisi olarak, sözel geleneklere ve yüz asırdır korunan bölük pörçük belgelere dayanarak bu raporu elimden geldiğince iyi hazırlamalıyım. Hangisi daha doğrudur; benimki gibi dikkatle belgelenmiş bir tarih mi yoksa birikmiş mitler ve halk hikâyeleri mi?

Ben, Yaşlı Naam, üstlerimin gazabını üzerime çekme pahasına bile olsa, tamamen dürüstçe yazmalıyım. Cipol tarafından el konulmuş bir belge olan Rendik Tolu-Far'ın İtiraz Bildirisi'yle başladığım bu tarihi dikkatle okuyun:

“Savaşmaktan yorulduk, ölesiye yorulduk! Düşünen makinelere karşı çıkılan bu kutsal seferde, daha şimdiden milyarlarca ve milyarlarca insan katledildi. Yalnızca Cihadın üniformalı askerleri ya da paralı askerler değil, masum koloniciler ve Senkronize Dünyalardaki köle insanlar da katledildi. Üstelik hiç kimse yok edilen düşman makinelerin sayısını hesaplama zahmetine bile girmiyor.

“Bilgisayar ebedizihin Omnius, binyıldan uzun süredir pek

çok gezegende hüküm sürüyor ama yirmi dört yıl önce Rahibe Serena Butler'ın masum çocuğunun öldürülmesi, her tarafa yayılan insan isyanının tetiğini çekti. O, bu trajediyi Soylular Birliği'nde bir coşku yaratmak için kullandı ve Donanma'nın tam ölçekli saldırısıyla Yerküre'nin atomiklerle yok edilmesini sağladı.

“Evet, bu Omnius'a indirilen büyük bir darbeydi ama aynı zamanda, o gezegende yaşayan son insanı dahi öldürüp insanlığın doğum yerini radyoaktif bir enkaz, yüzlerce yıl boyunca üstünde yaşanamayacak bir gezegen hâline getirdi. Ne kadar korkunç bir bedel! Ve bu bir zafer değildi, bir son da değildi, yalnızca bu uzun mücadelenin açılış hamlesiydi.

“Serena'nın kutsal savaşı yirmi yıldan uzun süredir, düşünen makinelere karşı öfkeyle sürüyor. Senkronize Dünyalara indirdiğimiz darbelere, Birlik kolonilerine karşı girişilen robot saldırılarıyla karşılık veriliyor. Tekrar tekrar.

“Rahibe Serena iman sahibi bir kadın gibi görünüyor; onun saflığına ve kutsallığına inanmak istiyordum. Yıllarını, kadim insan filozofların bugüne dek ulaşan yazılarını ve doktrinlerini inceleyerek geçirdi. Başka hiçbir insan İçgözlem Şehri'nde yaşayan Cogitor Kwyna'yla konuşarak bu kadar uzun süre geçirmemiştir. Serena'nın tutkusu fazlasıyla açık ve inançları kınanamaz boyutta, ama o kendisinin adına yapılan onca şeyin farkında mı?

“Serena Butler yalnızca göstermelik bir figürken, İblis Ginja onun politik vekili olmuş durumda. Kendisi için 'Cihadın Yüce Patriği' unvanını kullanıyor ve Birlik Parlamentosu'nun sınırlarının dışında yönetilen bir sıkıyönetim birimi olan Cihat Konseyi'nin başında bulunuyor. Ve biz de buna izin veriyoruz!

“Yüce Patriğin –bir zamanlar Yerküre'de bir köle efendisiydi– karizmatik hitabet becerilerini Serena'nın trajedisini bir silaha dönüştürmek için kullanışını seyrettim. Herkes kör mü ki onun kendi politik kudretini nasıl oluşturduğunu göremesin? Soyu bin yıl önceye, Eski İmparatorluğun sonuncu güçsüz hükümdarına dek uzanan Camie Boro'yla başka neden evlensin ki? Bir adam son imparatorun yaşayan tek vârisiyle yalnızca aşk için evlenmez!

“İblis Ginjo insan hainleri ve gizli sabotajcılarını saklandıkları yerlerden bulup çıkarmak adına kendi Cihat Polisini, Cipol’ü kurdu. Son yıllarda tutuklanan binlerce insanı düşünün; onların hepsi de Cipol’ün iddia ettiği gibi makineler için çalışan hainler olabilir mi? Onların büyük bölümünün Yüce Patriğin politik düşmanları olması çok daha akla yatkın değil mi?”

“Askeri komutanları, cesur askerleri, hatta paralı askerleri bile eleştirmiyorum çünkü onların hepsi de Cihat’ta yeteneklerinin elverdiği ölçüde bütün güçleriyle savaşıyorlar. Özgür gezegenlerdeki tüm insanlar makinelerin karakollarını yok etmek ve robotların yağma eylemlerini engellemek için harekete geçmiş durumda. Ama zafere ulaşmayı nasıl umut edebiliriz ki? Makineler sürekli olarak yeni savaşçılar üretebilir.. ve durmadan üstümüze gelerek saldırılarını sürdürebilirler.

“Biz bu sonsuz savaş hâlimden yorulduk. Barış için bir umudumuz var mı? Omnius’la uzlaşmak için nasıl bir olasılık söz konusu? Düşünen makineler asla yorulmuyor.

“Ve asla unutmuyorlar.”

L.Ö. (Loncadan Önce) 177
Cihat'ın 25. Yılı

Düşünen makinelerin zayıflığı şudur ki, onlar ulaştıkları tüm bilgilere gerçekten inanır ve buna uygun bir şekilde karşılık verirler.

–VORIAN ATREIDES

Birlik Donanmasının yaptığı
dördüncü sorgulama görüşmesinden

Kanyonlarla dolu gezegenin yörüngesine oturmuş beş mancınıktan oluşan grubu yöneten Vorian Atreides, karşısında sıralanan robot düşman güçlerini inceledi: Yırtıcı balıklar gibi kaygan ve gümüşiydiler. Etkili ve işlevsel tasarımları onlara keskin bıçakların kasıtsız zarafetini veriyordu.

Omnius'un savaş canavarlarının sayısı insan gemilerinin on katıydı, ama Cihadın kullandığı savaş gemileri Holtzman kalkanlarının birbirlerinin üstüne katlanan tabakalarıyla çevrelendiği için düşman filosu, insan gemilerini bombardımana devam ettiği hâlde ne herhangi bir tahribata yol açabiliyor ne de Anbus IV'ün yüzeyine doğru ilerleyebiliyordu.

İnsan savunmacılar makine güçlerini yok etmek ya da geri püskürtmek için gerekli ateş gücüne sahip olmamasına rağmen, cihadiler yine de savaşmaya devam edecekti; insanlar ve makineler gezegenin üstünde karşılaşırken şartlar eşitti.

Omnius ve güçleri son yedi yılda pek çok zafer kazanmış, uzaklarda bulunan küçük ve önemsiz kolonileri fethetmiş, oralara amansız saldırı dalgaları başlattıkları karakollar kurmuştu. Ama bu kez Cihat Ordusu, Anbus IV adlı Bağlantısız Gezegeni düşünen makinelere karşı ne pahasına olursa olsun korumaya yemin etmişti – yerli halk bunu istese de istemese de.

Aşağıda, gezegenin yüzeyinde arkadaşı Primero Xavier Harkonnen, Zensii yaşlılarıyla, ilkel Budistacı mezhebin liderleriyle yeni bir diplomatik görüşmede bulunuyordu. Vor arkadaşının pek fazla ilerleme kaydedebileceğinden kuşkuluydu. Xavier iyi bir pazarlıkçı olamayacak kadar katı bir kişiliğe sahipti, çünkü onun zihnindeki en önemli yeri her zaman görevinin amaçlarına katı bir şekilde bağlılık ve sorumluluk hissi işgal ediyordu.

Bunun yanı sıra, Xavier bu insanlara karşı önyargılıydı... ve hiç kuşku yok ki onlar da bunu fark etmişlerdi.

Düşünen makineler Anbus IV'ü istiyordu. Cihat Ordusu'nun da onları durdurması gerekiyordu. Eğer Zensiiiler kendilerini galaktik çatışmalardan yalıtım istiyor ve insan ırkını özgür kılmak için savaşıyor cesur askerlerle işbirliği yapmıyorlarsa, demek ki onların ciğeri beş para etmezdi. Vor bir keresinde her şeyi siyah beyaz gördüğü için Xavier'i makineye benzeterek şaka yapmış ama Xavier karşılık olarak buz gibi bir ifadeyle bakıp kaşlarını çatmıştı.

Yüzeyden gelen haberlere göre, Zensii dini liderleri de en az Primero Harkonnen kadar inatçı olduklarını göstermişlerdi. İki taraf da direniyordu.

Vor arkadaşının komuta tarzını, kendisinininkinden çok farklı olsa da sorgulamıyordu. Düşünen makineler arasında büyümüş ve onlar için güvenilir olarak eğitilmiş Vor, artık "insanlığı" tüm yönleriyle kucaklıyor ve yeni keşfettiği özgürlüğün keyfiyle sevinçten başı dönüyordu. Spor yapıp kumar oynarken ya da diğer subaylarla sohbet edip şakalaşırken kendini daha da özgür hissediyordu. Tüm bunlar Agamemnon'un kendisine öğrettiklerinden o kadar farklıydı ki...

Yörüngede bekleyen Vor, robot savaş gemilerinin, kazanamayacaklarına istatistiksel olarak ikna olmadıkça geri çekilmeyeceklerini biliyordu. Son haftalarda Omnium filosunun çöküp dağılmasını sağlayabilecek karmaşık bir plan üstünde çalışıyordu, ama şu an için uygulamaya konmaya hazır değildi bu. Yine de eli kulağında.

Yörüngedeki bu berabere kalma durumu, birlikte devriye

gezdikleri cihadi mürettebatıyla oynamaktan hoşlandığı savaş oyunlarına ya da yıllar önce yıldızlar arasında yaptıkları uzun yolculuklar sırasında robot Seurat'la birbirlerine meydan okuyarak oluşturdukları eğlendirici strateji mücadelelerine hiç benzemiyordu. İçinde buldukları bu sıkıcı açmaz durumu eğlence için pek de fırsat vermiyordu.

Bununla birlikte, bazı örüntüleri fark etmeye başlamıştı.

Kısa bir süre sonra robot filosu, karşıt yörüngedeki pirana sürüsü gibi üstlerine hücumla geçecekti. Bunun üzerine Vor da kırmızılarını ıslıl ıslıl yanan koyu yeşil renkli –bunlar hayati ve dökülen kanları sembolize eden Cihat renkleriydi– tertemiz askeri üniformasının içinde gururla dikilirken, filosundaki tüm gemilere Holtzman kalkanlarını açma emri verecek ve kalkanların aşırı ısınıp ısınmadıklarını görmek için onları izleyecekti.

Her tarafları silahla donatılmış robot savaş gemilerinin ne yapacağını önceden tahmin etmek acınacak derecede kolaydı ve Vorian'ın adamları düşman gemilerinin kaç mermi atacağı üzerine sürekli bahis oynuyordu.

Gemilerinin, emirlerine uygun bir şekilde yer değiştirmesini seyretti. Öncü mancınının kaptanı olan Xavier'in kardeşi Vergyl Tantor gemisini hareket ettirip istenilen konuma getirdi. Vergyl Cihat Ordusu'na on yedi yıldır hizmet ediyor ve Xavier tarafından sürekli olarak yakından izleniyordu.

Bir haftadır burada hiçbir şey değişmemişti ve savaşçılar giderek sabırsızlanıyordu; düşmanları önlerinden tekrar tekrar geçiyor ama kavgacı egzotik kuşlar gibi göğüslerini şişirip gezinmekten başka bir şey yapamıyorlardı.

“Makinelerin şu âna kadar öğrenmiş olmaları gerektiğini düşünüyor insan,” diye iletişim hattından homurdandı Vergyl. “Hâlâ bizim bir hata yapacağımızı mı umuyorlar?”

“Yalnızca bizi sınıyorlar, Vergyl.” Vor rütbelere arası resmiyetten ve komuta zincirinden uzak duruyordu, çünkü bu ona makinelerin fazlasıyla katı olan yapısını hatırlatıyordu.

O günün daha erken saatlerinde, iki filonun yolları kısacık

bir süre için kesiştiğinde, robot savaş gemileri nüfuz edilemez Holtzman kalkanlarını döven bir yaylım ateşi açmıştı. Vor bir işe yaramayan patlamaları seyrederken yüzünü bile buruşturmamıştı. Düşman gemiler birkaç saniye için kalabalık ve kaotik bir kargaşa hâlinde kafa kafaya gelip birbirlerine karışmış, ardından yanlarından geçip gitmişti.

“Pekâlâ, bana toplamı söyleyin,” diye seslendi.

“Yirmi sekiz atış, Primero,” diye bildirdi köprü subaylarından biri.

Vor da başını sallayarak onayladı. Her zaman yirmi ila otuz mermi atıyorlardı ama onun tahmini yirmi ikiye. O ve diğer gemilerin subayları birbirlerine tebriklerini iletmiş, yalnızca bir veya iki mermi yüzünden kaybettikleri için üzüntülerini dile getirmiş ve bahis bedellerini ödemek ya da almak için anlaşmaya varmışlardı. Görev saatleri kazananlar ve kaybedenler arasında değişecek, lüks tayınlar gemiler arasında gidip gelecekti.

Aynı şey şimdiye kadar neredeyse otuz kez olmuştu. Ama şimdi, iki savaş gemisi önceden tahmin edileceği şekilde birbirine yaklaşıırken, Vor’un elinde sürpriz bir koz vardı.

Cihat filosu makineler kadar disiplinli bir şekilde, mükemmel bir düzen içinde bekliyordu.

“İşte yine başlıyoruz.” Vor köprü mürettebatına döndü. “Karşılaşma için hazırlanın. Kalkanları tam güce getirin. Ne yapacağınızı biliyorsunuz. Daha önce bunun alıştırmasını yeterince yaptık.”

İnsanın derisini karıncalandıran bir uğultu güverteyi sarsarken, motorlara bağlı dev jeneratörler titreşen koruyucu alan katmanlarını güçlendiriyordu. Komutanlar kalkanların aşırı ısınmasını, yani sistemdeki ölümcül kusuru dikkatle izliyorlardı ve makineler –en azından şimdiye kadar– böyle bir kusurun varlığından şüphelenmemişti.

Öncü mancının yörüngesel hattında ilerleyişini seyretti. “Vergyl, hazır mısınız?”

“Günlerdir hazırım, komutanım. Hadi bitirelim şu işi!”

Vor, Ginazlı paralı askerlerden Zon Noret yönetimindeki

tahribat ve taktik uzmanlarıyla görüştü. “Bay Noret, sanırım bütün... fare kapanlarımızı yerleştirdiniz?”

Sinyal geri geldi. “Hepsi yerli yerinde, Primero. Bütün gemilerimizi kesin koordinatlarına yerleştirdim, böylece onlardan uzak durabileceğiz. Ama mesele şu ki, makineler onların farkına varmayacak mı?”

“Ben onları meşgul ederim, Vor!” dedi Vergyl.

Kesişme noktasına yaklaşan makine savaş gemileri, karşılarında giderek daha da büyüyordu. Düşünen makinelerin estetik duygularının olmamasına rağmen hesapları ve verimli mühendislik tasarımları, gemilerinin kesin kıvrımlara ve kusursuz pürüzsüzlükte gövdelere sahip olmalarını sağlıyordu.

Vor gülümsedi. “Başla!”

Omnius savaş grubu soğukkanlı ve tehditkâr görünümlü bir balık sürüsü gibi ilerlerken, Vergyl’in mancınığı birdenbire hızını yükseltip ileri atılarak füzelerini fırlatmaya başladı; kinetik mermilerin atılmasına izin vermek için pruvadaki kalkanları bir milisaniyede açılıp kapanmak üzere kusursuz bir şekilde koordine eden yeni “titreştir ve ateşle” sistemini kullanıyordu.

Yüksek yoğunluktaki roketlerin en yakındaki makine gemisini bombalamasının ardından geri çekilen Vergyl, rotasını değiştirdi ve kalabalık robot gemilerinin arasına paniğe kapılmış bir Salusa boğası gibi bir kez daha daldı.

Vor dağılma emri verdi ve geriye kalan gemiler oluşturdukları düzeni bozup dağıldı. Yoldan çekilmeleri gerekiyordu.

Bu beklenmedik duruma karşılık vermek isteyen makine filosu, Holtzman kalkanlı Cihat gemilerine ateş açmak dışında bir şey yapamıyordu.

Vergyl öncü mancınığını düşman gemilerinin arasına bir kez daha soktu. Gemisindeki silah bataryalarını çılginca bir saldırıyla boşaltma emri almıştı. Füzeler robot gemilerin üstünde birbiri ardına patlarken, önemli hasarlar vermekle birlikte aslında büyük bir yıkıma yol açmıyordu. İletişim hatları insanların sevinç çığlıklarıyla doluydu.